

Risico, rendement maar vooral impact

Hoe kijk je als financier van duurzame ontwikkeling aan tegen de ruimtelijke transitie? Kun je bepalen welke kant het op moet met de landbouw of de stedelijke vernieuwing? En hoe bepaal je of een financiële beslissing bijdraagt aan een betere samenleving? Volgens Triodos Bank door niet alleen naar rendement en risico's te kijken, maar ook – en vooral – naar de impact van je investering. Volgens Triodos-directeur Matthijs Bierman ook voor rentmeesters beslist een interessante afweging.

Als er één bank is waar de ruimtelijke transitie hoog in het vaandel staan, dan is het wel Triodos Bank. Triodos-directeur Matthijs Bierman: “De oprichters van onze bank hebben ons 37 jaar geleden een opdracht meegegeven: zorg dat er bewust omgegaan wordt met geld. Zij zagen dat mensen over het algemeen maar weinig nadenken over de gevolgen van hun financiële besluiten. Of breder gezegd: we vergeten vaak dat ons economisch handelen altijd gevolgen heeft voor de medemens en de wereld. Hun streven was dat als, om te beginnen, bankiers en hun klanten bewuster zouden omgaan met geld, dit een positieve uitwerking zal hebben op mens en maatschappij. Wij willen met het geld dat wij beheren de transitie-agenda's aanzwengelen. Dat doen we enerzijds samen met de bedrijven die deze verandering willen realiseren en anderzijds met onze spaarders die graag die verandering helpen realiseren.”

Eerste zorgboerderijen

De transitie is wat Bierman betreft allemaal even belangrijk en Triodos Bank heeft met al die onderwerpen dan ook sterke affiniteit. Maar Bierman vindt het vooral interessant om deze in onderlinge samenhang te zien. ‘Goed rentmeesterschap’ is daarvoor een mooie kapstok. “Dat woord wordt snel in de mond genomen: door politici, theologen. Maar wat houdt de term eigenlijk in? Je zou je kunnen laten verleiden door het eerste deel van de term, de rente. Dus dan is rentmeesterschap zorgen voor voldoende opbrengsten ten behoeve van de eigenaar. Maar één van de ziekten van onze samen-

leving is dat we dat rendement veel te nauw definiëren en voorop stellen. In de politiek, de landbouw, in bedrijven: ontzettend gericht op de korte termijn. Bij bankiers uit zich dat in hun neiging om alleen maar de risico's en de opbrengsten van beslissingen tegen elkaar af te wegen. Wij vinden dat te kort door de bocht, te ééndimensionaal.”

“Daarom gebruiken wij als afwegingsmodel een driehoek met als derde hoekpunt de impact: risico, rendement en impact zouden samen een investeringsbeslissing moeten bepalen. Het denken in termen van impact, zorgt ervoor dat je altijd oog houdt voor de noodzakelijke transitie én voor duurzaamheid – en dus goed rentmeesterschap. Zo zijn wij als bank in de jaren tachtig betrokken geweest bij de oprichting van de eerste zorgboerderijen. Want landbouw speelt niet alleen een cruciale rol in het produceren van gezond voedsel, maar ook van een gezonde bodem. Daar past ook heel goed de zorg van en voor mensen bij. En bij veel boerderijen wordt recreatie daar dan bijna vanzelf bij betrokken. Actueel is nu de discussie over de asbestdaken. Die moeten verdwijnen en wij denken dat je dan als agrariër het beste maar meteen zonnepanelen op het dak kan leggen. Ook dan gaan de verschillende transitie hand in hand.”

Samenwerken met natuur

De vraag is wat de rol van de bank is in de transitie: gaat Triodos Bank de markt stimuleren om een bepaalde, duurzame kant op te gaan? Of volgt de bank alleen de duurzame bedrijven? Bierman: “Er zijn vier of vijf partijen aan zet. Ten eerste de producenten zelf die een duurzame kant op kunnen gaan. Daarnaast heb je de consument die kan besluiten om bepaalde producten wel of niet te kopen. De overheid kan spelregels maken

Matthijs Bierman is naast directeur van Triodos Bank ook bestuurslid van Landgoed De Boom en lid van het college van gedelegeerden van het grootste akkerbouwbedrijf (1.900 hectare) van Nederland: de Wilhelminapolder in Zeeland. Triodos Bank gaat over twee jaar verhuizen naar landgoed De Reehorst in Driebergen, naar het eerste volledig remontabele houten kantoorgebouw van Nederland. Op het landgoed gaat de bank de natuurcompensatieverplichting van ProRail uitvoeren die nodig is vanwege de grootscheepse renovatie van het naastgelegen stationsgebied Driebergen-Zeist. Op het landgoed wil de bank ook een vorm van natuur-inclusieve landbouw gaan bedrijven en een kleinschalige voedselkringloop organiseren.

die er voor zorgen dat de productie duurzamer wordt. En als vierde heb je de financiers die beslissen wie er wel en wie er geen financiering van ze krijgt. In die zin voelen wij ons verantwoordelijk voor wat er in ons land en daarbuiten gebeurt.”

“Dat betekent echter niet dat wij precies weten hoe de toekomst eruit zou moeten zien. Neem het voedselvraagstuk. Triodos Bank heeft zeven mensen in dienst die de hele dag bezig zijn om bedrijven uit de gehele voedselketen, dus landbouw, verwerking, distributie en retail, te financieren. Wij kiezen daarbij in eerste instantie voor de biologische keten. Niet omdat die zaligmakend is en al het andere slecht, maar omdat wij denken dat we met de natuur moeten samenwerken en niet met behulp van allerlei chemische input de productie naar onze hand moeten zetten. Dus je zou kunnen zeggen dat we wel degelijk een stevige eigen opvatting hebben, maar altijd met een open mind. We hebben een veranderingstheorie dat je met biologisch en natuurlijke bemesting en uitfasering van chemische input de wereld moet kunnen voeden. Vooraanstaande wetenschappers ondersteunen dat ook. En toch ga ik ook graag het gesprek aan met agrariërs die niet biologisch werken, maar op een andere manier met duurzaamheid aan de slag gaan.”

Rentmeesters

En last but not least: de vijfde partij die besluiten kan nemen over welke kant het op gaat met de ruimte in Nederland, zijn de grondeigenaren – en daarmee de rentmeesters, stelt Bierman. “Het zou heel mooi zijn als ook de rentmeesters van Nederland de impact van elke financiële beslissing meenemen in hun zakelijke afwegingen. Daarmee geef je denk ik het rentmeesterschap echt inhoud.”•